

Wystarczająco ważne były także specjalne dydaktyczne pomoce dla tej grupy celowej, dostosowane do wieku uczestników. Wielu z nich musiało na początku tego projektu, osiągnąć wiedzę o nauczaniu w zakresie ogólnym. Przygotowani nauczyciele esperanta rozpoczną nauczanie esperanta już od jesieni 2011, w Uniwersytetach Trzeciego Wieku.

Organizacyjne posiedzenie ustalające miejsca seminariów, daty planowanych wydarzeń i ich treść, odbyło się już we wrześniu 2009r. w Nowym Sączu (Polska). W październiku 2009 uczestnicy programu spotkali się w **Herzbergu (Niemcy)**, na 9 dniowym intensywnym kształceniu językowym, prowadzonym przez fachowców z różnych krajów. Partner niemiecki zajął się przede wszystkim językową i dydaktyczno-metodyczną stroną seminarium.

W maju 2010 w **Rytrze (Polska)** było zorganizowane kolejne seminarium, przygotowujące uczestników do europejskich egzaminów językowych. W lipcu 2010 odbyły się następne kursy językowe w ramach międzynarodowej imprezy w **Piesztanach (Słowacja)**.

Uczestnicy wielostronnego projektu Grundtviga osiągnęli więcej, niż zakładał cel edukacyjny. Większość z nich już w maju 2010 zdecydowała się wypróbować siły, przystępując do egzaminów KER przed Międzynarodową Komisją w lipcu 2010. Sześć osób zdało egzamin na poziomie B1, cztery osoby wybrały poziom B2, a aż dziesięć osób zdecydowało się na wysoką kategorię egzaminu, osiągając poziom C1. Uczestnicy programu obecnie bez trudu potrafią się porozumiewać z ludźmi z innych krajów, rozmawiając na różne tematy.

Ostatnie wielostronne spotkanie odbyło się w kwietniu 2011 w Nowym Sączu (Polska). Nawiązane w ramach partnerstwa interesujące dialogi, będą kontynuowane dzięki nowoczesnym programom komunikacji przez internet. Partner słowacki, zgodnie z kompetencjami informatycznymi, zajął się TIK. Uczestnicy nabyli także umiejętność pracy za pomocą internetowych programów edukacyjnych. Dla uczestników projektu Grundtviga stało się jasne, że jedna wspólna baza komunikacyjna dla poczucia europejskiej świadomości jako MY – jest wystarczająco ważna. Bez wątpienia jest godne polecenia zastosowanie tego bardzo przydatnego projektu Grundtviga w wielu płaszczyznach UE dla generacji 55+.

Projektpartneroj, kontakto:

Pola Esperanto-Asocio: Halina Komar, korlando@interia.eu

Edukado@Interreto: Peter Baláž, petro@ikso.net

Interkultura Centro Herzberg: Zsófia Kóródy, zsofia.korody@esperanto.de

Eldono: septembro 2011

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme

GRUNDTVIG Partnera Projekto 2009-2011

La plej rekta vojo al aktivigo de la popolo 55+
pere de speciala eduka programo

Resumo, raporto, konsiloj

PEA

www.eo55.ikso.net

La komenco

Ene de la t.n. Dumviva lernado programo de EU, kadre de Grundtvig-projekto estis ellaborita du-jara kunlaborplano de

**Pola Esperanto-Asocio (PL),
Edukado@Interreto (E@I) (SK) kaj
Germana Esp.-Centro/Interkultura Centro Herzberg (ICH) (DE).**

La trilanda projekto por Esperanto-instruado celis instrukapabligon, metodikan trejnadon por instruantoj, kursgvidantoj por la pli maljuna generacio, la t.n. Tria Aĝo (55+). La projektintoj ricevis eŭropan subvencion por ebligi al siaj kursanoj vizitojn al la partnerlandoj kaj partoprenon en klerigado, seminarioj, kulturaj programoj.

La tutsemajna instrukapabliga kurso inter 9-16 oktobro 2009 en **Herzberg am Harz – la Esperanto-urbo, Germanio** donis lingvan, fakan kaj metodikan trejnadon kaj enhavis ankaŭ studojn pri gramatiko, interlingvistiko, literaturo, movadhistorio, Esperanto-kulturo. Gravan rolon ludis la konatiĝo kun diversaj instrumentoj, didaktiko kaj instruopraktiko, kun aparta atento al andragogio, specifajoj por instrui plenkreskulojn, pensiulojn, kiuj ankoraŭ ŝatus, povus kleriĝi, akiri novajn sciojn. La instruado uzis kiel bazan fadenon la 'Manlibron pri instruado de Esperanto' kaj metis en la fokuson la instrumentodon, instrumaterialon ellaboritan de Stano Marček. La lernolibro 'Esperanto per rekta metodo' estas akirebla en multaj naciaj lingvoj, kun kompleta instrupakaĵo, bildkartoj kaj KD-oj.

La organizadon, fakan programon enkadre de la Tradicia Oktobra Renkonto Pedagogia (TORPEDO) prizorgis gvidantoj de ICH: Peter Zilvar kaj Zsófia Kóródy, projektpartneroj respondecantaj pri la klerigado. Multaj famaj prelegantoj, metodikistoj, instruistoj, konataj fakuloj el la Esperanto-movado venis por instrui, prezenti, gvidi la seminariojn.

Nemecký partner zabezpečoval najmä jazykové a didakticko-metodické vzdelávanie. V máji 2010 sa v **Rytró (Poľsko)** konal seminár, ktorého cieľom bolo pripraviť účastníkov projektu na jazykové skúšky. V júli 2010 sa uskutočnili ďalšie jazykové kurzy v rámci medzinárodného podujatia v **Piešťanoch (Slovensko)**.

Účastníci mnohostranného Grundtvig projektu dosiahli viac ako len naplnenie vzdelávacieho cieľa. Väčšina z nich sa už v máji 2010 prihlásila na jazykové skúšky podľa Spoločného európskeho rámca pre jazyky, ktoré sa konali v júli 2010. Šesť osôb zložilo skúšky úrovne B1, štyri osoby si zvolili úroveň B1 a desať účastníkov dokonca vysokú úroveň C1. Účastníci projektu teraz už dokážu úspešne komunikovať s ľuďmi z iných krajín a diskutovať napr. o krajinách, ľuďoch a pod.

Posledné mnohostranné stretnutie sa konalo v apríli 2011 v Nowy Sącz (Poľsko). Tam sa rozprúdili zaujímavé debaty v rámci partnerstva. Mnohí budú tieto kontakty udržiavať aj naďalej, vďaka moderným komunikačným nástrojom internetu.

Slovenský partner preukázal odbornú kompetenciu v oblasti informačných technológií. Učiaci sa dospelí nadobudli zručnosť v ovládaní internetových výučbových programov. A presvedčili sa o tom, aká dôležitá je spoločná komunikačná základňa pre európsky pocit spolupatričnosti. Jednoznačne možno odporučiť zavedenie tohto mimoriadne úspešného projektu vo viacerých oblastiach EÚ pre generáciu 55+.

Wielostronny projekt Grundtviga od lipca 2009 do czerwca 2011

Partnerzy: Polski Związek Esperantystów (PZE, Polska), Edukado@Interreto (E@I, Słowacja), Interkultura Centro Herzberg/ Niemieckie Esperanto-Centrum w Herzbergu am Harz – miéscie Esperanto (ICH, Niemcy)

Temat: Najprostsza droga do aktywizacji populacji 55+ poprzez specjalny program edukacyjny (Esperanto 55+)

Realizacja: Głównym celem projektu było przygotowanie specjalnego programu edukacyjnego dla generacji 55+. Ta grupa wiekowa nie ma prawie żadnej możliwości nauczyć się języka angielskiego. Neutralny język pomostowy esperanto nie ma żadnych wyjątków gramatycznych i opiera się na rdzeniach wyrazów, powszechnie znanych ze słowników wyrazów obcych. Ułatwia to bardzo naukę dla osób różnych narodowości. Dlatego też ten język jest specjalnie łatwy dla starszej generacji.

Wysoki poziom wykształcenia i dobór właściwych nauczycieli dla przygotowania przyszłych lektorów języka esperanto – były kluczem do sukcesu tego projektu.

Die Projektteilnehmer können nunmehr sehr erfolgreich mit Menschen aus anderen Ländern sprechen und sich über Land und Leute usw. unterhalten. Ein letztes multilaterales Treffen erfolgte im April 2011 in Nowy Sącz, PL. Dort kam es zu interessanten Gesprächen innerhalb der Teilnehmerschaft. Viele werden auch weiterhin dank der modernen Kommunikationsprogramme des Internets die Kontakte fortsetzen.

Der slowakische Partner bewies fachliche Kompetenz per IT. Die Lernenden wurden befähigt, mit Internet-Lernprogrammen umzugehen. Den Grundtvig-Teilnehmern wurde bewußt, dass eine gemeinsame Kommunikationsbasis für das europäische Wir-Gefühl besonders wichtig wird.

Die einhellige Empfehlung besteht, dass dieses sehr erfolgreiche Grundtvig-Projekt in vielen Bereichen innerhalb der EU für die Generation 55+ angewendet werden sollte.

Mnohostranný projekt Grundtvig trvajúci od júla 2009 do júna 2011

Partneri: Poľský esperantský zväz (PEA, Poľsko), Edukacia@Internet (E@I, Slovensko) a Interkultúrne centrum Herzberg / Nemecké centrum esperanta v Herzberg am Harz – meste esperanta (ICH/GEC, Nemecko).

Téma: La plej rekta vojo al la aktivigo de la popolo 55+ pere de speciala eduka programo v slovenčine: Najkratšia cesta k aktivizácii populácie 55+ prostredníctvom špeciálneho vzdelávacieho programu.

Realizácia: Hlavným cieľom projektu bolo pripraviť špeciálny vzdelávací program pre generáciu 55+. Staršia generácia nemala takmer vôbec možnosť naučiť sa angličtinu. Neutrálny mostový jazyk esperanto nepozná žiadne gramatické výnimky a jeho slovná zásoba je založená na internacionalizmoch, čo značne uľahčuje naučenie sa jazyka. Preto je tento jazyk obzvlášť vhodný pre staršiu generáciu.

Vysoký stupeň vzdelania u kompetentných esperantských učiteľov, príprava budúcich vyučujúcich – to je kľúčom k úspechu tohto projektu. Obzvlášť dôležité sú špeciálne didaktické pomôcky pre túto vekovú kategóriu a cieľovú skupinu. Mnohí z účastníkov museli na začiatku Grundtvig projektu získať najskôr všeobecné znalosti z oblasti pedagogiky.

Vyškolení učitelia jazyka esperanto samostatne povedú vyučovanie esperanta už od jesene 2011 na poľských „univerzitách tretieho veku“. Organizačné prípravné zasadnutie ohľadom seminárov, časových bodov a obsahovej stránky sa uskutočnilo už v septembri 2009 v meste Nowy Sącz. Už v októbri sa v **Herzberg am Harz (Nemecko)** konal deväťdňový intenzívny vzdelávací seminár pod vedením skúsených odborníkov z rôznych krajín.

La daŭrigo

Al la projekto apartenis ankaŭ vasta informado, publika prezentado de la celoj, la aktivecoj kaj la rezultoj de la internacia kunlaboro. La reprezentantoj de la tri projektpartneroj kunvenis en Nowy Sącz, PL, por akordigi farendaĵojn, decidi pri la detala programo de la dujara projekto.

Ili reprezentigis ĉe la XIXa Monda Ekonomia Forumo en Krynica-Zdrój kaj ĉeestis en la konferenco de la Universitato de la Tria Aĝo, kie ili starigis informtablon kun multaj Esperanto-

eldonaĵoj, libroj, broŝuroj, varbiloj kaj prezentis la strukturon de la dujara kunlaboro. Pri la projekto, pri la unuaj bonaj rezultoj Halina Komar (PEA) raportis en la jubilea Zamenhof-festo en Berlino en decembro 2009. Al la dissemado de informoj bone kontribuis ankaŭ pluraj gazetartikoloj ne nur en la Esperanto-gazetaro sed ankaŭ en nacilingvaj gazetoj.

Inter 22-29 majo 2010 en la pola vilaĝo **Rytro, apud Nowy Sącz** estis organizita intensa lingvokurso sub gvido de Katalin Kováts (edukado.net) por plua lingva perfektigo de la projekt-partoprenantoj kaj por prepari ilin al la internaciaj lingvoekzamenoj laŭ la Komuna Eŭropa Referenckadro (KER). La intensa trejnado funkciis ankaŭ kiel modelo por efika lingvoinstruado, por bone elektitaj metodoj, didaktikaj helpiloj.

La kursmaterialo inkluzivis ankaŭ metodikajn partojn; daŭrigante la komencitan trejnadon, kiun la grupo ricevis en oktobro 2009, en Herzberg. Ĉi-foje estis detale traktataj la gramatika traduka, situacikomunika kaj la rekta metodoj.

Grandan rolon ludis ankaŭ E@I, kies fakuloj kun gvido de Peter Balaž instruis la uzadon de komputilo por lingvo-lernado kaj instruado, klarigis la utiligon de teknikaj kaj la interreto, prezentis la retajn kursojn de lernu.net, la buntecon de edukado.net kaj konsilis ankaŭ pri efika reklamo, varbado por kursoj, por Esperanto.

La fino

Partoprenantoj el la tri partneraj landoj povis spertiĝi en 1-semajna intensa kurso dum Somera Esperanto-Studado (SES, 2-9.07.2010) en **Piešťany, Slovakio**. Ili plibonigis siajn lingvajn kapablojn en diversnivelaĵ lingvokursoj kaj spertiĝis pri kursorganizado respektive instrumentadoj. Ĉiuj tri projektpartneroj aktive kunlaboris: pri la organizado zorgis Peter Baláž, rektmetodan kurson gvidis Stano Marček (ambaŭ el Slovakio), preparkursojn al la ekzamenoj laŭ la Komuna Eŭropa Referenckadro (KER) gvidis Peter Zilvar (B1 nivelo) kaj Zsófia Kóródy (B2 kaj C1 niveloj) de Interkultura Centro Herzberg el Germanio. Estas ĝojige, ke el inter la trejnitaj sukcese trapasis la KER-ekzamenojn 4 kandidatoj en B1, 6 en B2 kaj 10 en C1 niveloj.

En la Forumo de la Universitato de la Tria Aĝo (septembro 2010, Nowy Sącz, PL) Zsófia Kóródy kun Halina Komar prezentis al centoj da delegitoj la tre sukcesan trilandan Grundtvig-projekton "Esperanto 55+", detale rakontis pri la efika kunlaboro kaj pri la bonaj rezultoj.

Grava multflanka renkontiĝo okazis en Nowy Sącz (30.04-07.05.2011): Zsófia Kóródy (DE) kun germanaj Grundtvig-projektmembroj, Peter Baláž kaj Stano Marček (SK) kontribuis al la programo de la Tutpollanda Esperanto-Kongreso per fakprelegoj, prezentadoj pri la projekto kaj partopreno en la urba festo dum la Eŭropa Tago. Ili utiligis la eventon ankaŭ por organiza laborkunveno.

Inter la bonaj rezultoj de la trilanda kunlaboro estas la regulaj dialogoj ene de la partnereco. Multaj plu daŭrigos la kontaktojn, danke al modernaj komunikad-programoj en la interreto. Por la lasta evento de la dujara projekto (SES, Nitra, SK, fine de julio 2011) la polaj partneroj preparis kulturprogramon.

Multilaterales Grundtvig-Projekt ab Juli 2009 bis Juni 2011

Partner: Polnischer Esperanto-Verein (PEA, Polen), Edukado@Interreto (E@I, Slowakei) und DEB-Filiale für Weiterbildung & Kultur (Interkultura Centro) in Herzberg am Harz – die Esperanto-Stadt

Thema: La plej rekta vojo al la aktivigo de la popolo 55+ pere de speciala eduka programo. In deutsch: Der direkteste Weg zur Aktivierung der Bevölkerung ab 55+ durch ein spezielles Ausbildungsprogramm

Umsetzung: Das Hauptziel des Projektes war die Ausarbeitung eines speziellen Weiterbildungsprogrammes für die Generation ab 55+. Die ältere Generation konnte kaum Sprachkenntnisse in der englischen Sprache erwerben. Die neutrale Brückensprache Esperanto kennt keine grammatikalischen Ausnahmen und basiert auf international bekannten Wortwurzeln und erleichtert somit erheblich den Spracherwerb. Somit ist diese Sprache gerade für die ältere Generation besonders geeignet.

Der hohe Ausbildungsgrad geeigneter Lehrkräfte für Esperanto, die künftige Lehrkräfte ausbilden sollten, war der Schlüssel zum Erfolg des Projektes. Insbesondere sind spezielle didaktische Hilfsmittel für diese Alters- und Zielgruppe wichtig. Viele Teilnehmer mussten sich zu Beginn des Grundtvig-Projektes erst noch Kenntnisse in der allgemeinen Sprachlehre aneignen. Die ausgebildeten Lehrkräfte für die Sprache Esperanto werden zum Teil schon ab Herbst 2011 in Polen in den „Universitäten der dritten Generation“ Esperanto selbständig unterrichten.

Eine organisatorische Vorbesprechung in Sachen Seminarorte, Zeitpunkte und Inhalte erfolgte bereits im September 2009 in Nowy Sącz. Schon im Oktober erfolgte eine neuntägige intensive Sprachausbildung durch Spezialisten aus verschiedenen Ländern in **Herzberg am Harz, Deutschland**. Der deutsche Partner war insbesondere für die sprachliche und didaktisch-methodische Ausbildung zuständig. Im Mai 2010 wurde in **Rytró, Polen** ein spezielles Seminar durchgeführt, um die Grundtvig-Teilnehmer auf Sprachprüfungen vorzubereiten.

Im Juli 2010 fanden weitere Sprachkurse im Rahmen eines internationalen Treffens in **Piešťany, Slowakei** statt. Die TeilnehmerInnen des multilateralen Grundtvig-Projektes haben das Lernziel mehr als erreicht. Die meisten ProjektteilnehmerInnen meldeten sich schon im Mai 2010 zu Sprachprüfungen nach dem Europäischen Referenzrahmen an, welche im Juli 2010 ausgerichtet wurden. Sechs Teilnehmer nahmen an der Sprachprüfung des Grades B1, vier Teilnehmer gemäß dem Grad B2 und zehn Personen sogar in der hohen Prüfungskategorie C1 teil.